

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice
1.3 Departamentul	SP_RISE
1.4 Domeniul de studii	Științe politice
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Relații internaționale și studii europene/

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Etica războiului și a păcii						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Corneliu Bîlbă						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Corneliu Bîlbă						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	V	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					56
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					6
Examinări					6
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții

4.1 De curriculum	- nu este cazul
4.2 De competențe	- nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	- Studenții vor primi toate materialele necesare, în format pdf. Ei nu vor posta materialele pe internet și nu le vor comercializa, iar în caz contrar își vor asuma răspunderea.
5.2 De desfășurare a seminarului	- Studenții vor imprima materialele de seminar, sau vor utiliza un computer sau o tableta. Ei NU vor folosi telefonul ca mijloc de studiu.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Urmând și promovând disciplina, studentul dobândește următoarele competențe profesionale: ___ prezintă argumente în mod convingător; ___ gândește în mod abstract; ___ sintetizează informații; ___ consultă surse de informare; ___ efectuează cercetare istorică; ___ întocmește rapoarte de lucru; ___ folosește teorii și metode în conceperea unor soluții pentru a rezolva probleme (situații de criză);
Competențe transversale	Urmând și promovând disciplina, studentul dobândește următoarele competențe transversale : ___ dă dovadă de autoreflexie; ___ gândește analitic; ___ se adaptează la schimbare; ___ se adresează unui public; ___ lucrează în echipe; ___ organizează informații, obiecte, resurse; ___ negociază compromisuri; ___ promovează principiile democrației și ale statului de drept.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)	
7.1. Obiectivul general	Aplicarea metodelor științifice specifice [raționalitatea axiologică] pentru descifrarea componentelor normative ale relațiilor internaționale
7.2. Obiectivele specifice	___ formarea metodei de <i>cercetare istorică și critică</i> a relațiilor internaționale [descoperind cazuri relevante pentru înțelegerea prezentului]; ___ formarea capacității de a analiza o situație [cu ajutorul conceptelor normative], formulând probleme și propunând soluții; ___ inducerea unor deprinderi de negociere prin sesizarea și depășirea obstacolelor ideologice și culturale [formularea de principii rezonabile în vederea compromisului]; ___ instruirea cu privire la principiile democrației și ale statului de drept, în vederea promovării lor într-o adresare publică; ___ stimularea autorefecției în vederea cunoașterii și evaluării personale, pentru a fi eficient în prezentarea argumentelor morale cu privire la război și pace

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații
1.	Introducere. Două probleme: „dreptul” celui mai tare (Thrasymachos) și politica mâinilor murdare Machiavelli). Ce este just? (Coady, 2006, pp. 404-412; Nye, 2005, pp. 27-35)	expunerea conceptelor fundamentale sub formă de prelegeri și discuții + întrebări și dezbateri	Studentii vor consulta bibliografia și vor cere lămuriri suplimentare la seminar sau în orele de consultații (înscriere pe email). Studentii vor urmări expunerile și se vor strădui să adreseze întrebări
2.	Dreptul natural. Despre ideea unui drept internațional (<i>jus gentium</i>). Despre dreptul războiului și al păcii [Grotius, Pufendorf]. (Buckle 2006, 196-203; Lang. Jr. 2017, pp. 128-143)		
3.	Realismul. De la contractul social la anarhia internațională. [Hobbes, Locke, Rousseau]. Problema moralității internaționale. (Dower, 2009, pp. 29-36; Morgenthau 2007, pp. 253-275; Nardin & Mapel 1992, 75-82, 180-190; Waltz, 2001, pp. 159-186)		
4.	Utilitarismul. [Bentham, Mill, Sidgwick]. Interesul național ca utilitate generală. Principiul utilității în sfera internațională. (Audard, 1998, pp. 187-208; Nardin and Mapel, 1992 pp. 158-177; Walzer 1977, 87-91, 127-137)		
5.	Cosmopolitismul. [Kant]. Problema datoriei morale. Despre proiectul păcii „eternă”. (Habermas, 2000, pp. 191-216; Kant, 2008, pp. 63-87; O'Neill, 2006, pp. 205-215; Nardin & Mapel, 1992, pp. 142-157)		
6.	] Liberalismul. Pacifismul liberal. Războiul, pacea și statul. Drepturile omului. (Doyle, 1986, pp. 1151-1169; Nardin & Mapel 1992, 209-218; Rothbard, 2002, 12 p.; Pogge, 2001, 246-253).		
7.	Dreptatea globală. Sărăcia globală și problema redistribuirii. (Beitz, 2005, pp. 11-27; Dower 2006, pp. 301-311; Felice, 2003, pp. 133-148; Miroiu, 1999, pp. 68-73)		
8.	Jus ad bellum (I). Paradigma legalistă. Principiul non-intervenției. Teoria agresiunii. (Kaldor, 2010, pp. 183-196; McMahan, 2006, 414-424; Walzer. 1977, pp. 51-63, 74-85)		
9.	Jus ad bellum (II). Problema intervenției. Excepția umanitară. (Kaldor, 2010, pp. 52-89; Nardin, 2009 pp. 85-101; Walzer, 1977, pp. 101-108)		
10.	Jus in bello. Regula fundamentală: protejarea non-combatanților. (Kaldor, 2010, pp. 197-203; Kaufman, 2007, pp. 99-114; Walzer, 1977, pp. 127-137).		
11.	Jus post bellum. Pacea dreaptă și dreptul învingătorului. Crimele de război și crimele împotriva umanității. (Kaldor, 2010, pp. 204-213; Futamura, 2007, pp. 30-51)		
12.	Probleme speciale de etică internațională (I). a) Spionajul. b) Diplomația. (Jones, 2006, pp. 18-38; Toscano, 2001, pp. 42-78)		

13.	Probleme speciale de etică internațională (II). c) Terorismul. d) Atacul nuclear. (Dower, 2009, pp. 161-188)	
14.	Evaluare și discuții	

Bibliografie

Beitz, C. R. (2005). "Cosmopolitanism & Global Justice". In Brock, G. & Moellendorf, D. Eds., *Current Debates in Global Justice*, 11-27. Dordrecht: Springer.

Buckle, S. (2006). Dreptul natural. În Singer, P. (ed.), *Tratat de etică*, editat, 196-203. Iași: Polirom.

Coady, C.A.J. 2006. „Politica și problema ,mâinilor murdare’.” În Singer, P. (ed.), *Tratat de etică*, editat, 403-413. Iași: Polirom.

Doyle, M. W. (1986). "Liberalism & World Politics." *The American Political Science Review* 80(4): 1151-1169.

Dower, N. 2006. „Sărăcia – o problemă globală”. In Singer, P. (ed.), *Tratat de etică*, 301-312. Iași: Polirom.

Dower, N. (2009). *The Ethics of War and Peace*. New York: Polity.

Felice, W.F. (2003). "Can World Poverty be Eliminated?" *Human Rights & Human Welfare* 3: 134-149.

Futamura, M. (2007). War Crimes Tribunals and Transitional Justice: The Tokyo Trial and the Nuremberg legacy. London & New York: Routledge.

Habermas, J. (2000). Ideea lui Kant a păcii eterne - la o distanță istorică de 200 de ani. În Flonta, M. și Keul, H.-K. (eds.), *Filosofia practică a lui Kant*, 191-216. Iași: Polirom.

Jones, R. V. (2006). Intelligence Ethics. In Goldman, J. (ed.), *Ethics of Spying: A Reader for the Intelligence Professional*, 18-38. Lanham, Toronto & Oxford: The Scarecrow Press.

Kaldor, M. (2010). *Securitatea umană*. Cluj-Napoca: Editura CA Publishing.

Kant, Immanuel. 2008. „Spre pacea eternă”. Traducere de Rodica Croitoru. București: ALL.

Kaufman F. (2007). Just War Theory and Killing the Innocent. In Brough M.W., Lango J.W. & van der Linden, H., *Rethinking the Just War Tradition*, 99-114. New York: State University of NY Press.

Lang Jr., A. F. (2017). Hugo Grotius (1583-1645). In Brunstetter, D.R., O'Driscoll, C. (eds.), *Just War Thinkers: From Cicero to the 21st Century*, 128-143. London and New York: Routledge.

McMahan, J. (2006). Război și pace. În Singer, P. ed., *Tratat de etică*, 414-425. Iași: Polirom.

Miroiu, M. (1999). *Societatea retro*. București: Editura Trei.

Morgenthau, H.J. (1948). *Politics among nations*. New York: Knopf.

Nardin, T., Mapel, D.R. (eds). (2007). *Traditions of International Ethics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Nye, Joseph A. 2005. *Descifrarea conflictelor internationale*. Filipeștii de Târg: Antet.

Pogge, T.W. (2001). Review: Rawls on International Justice. Reviewed Work(s): The Law of Peoples by John Rawls. In *The Philosophical Quarterly* 51(203): 246-253.

Rothbard, M. N. (2002). „Războiul, pacea și statul”. Traducere de Dan Cristian Comănescu. Institutul Ludwig von Mises Romania. <https://mises.ro/254/teoria-marxista-a-claselor-o-reconstrucie-austriaca>

Toscano, R. (2001). The ethics of modern diplomacy. In Coicaud, J.-M., Warner, D. eds., *Ethics and international affairs: Extent and limits*, 42-78. Tokyo, New York and Paris: United Nations University Press.

Walzer, Michael. 1977. *Just & unjust wars*. New York: Basic Books.

8.2	Seminar	Metode de predare	Observații
1.	Etica și politica internațională (Nye. 2005, pp. 27-35).	Analiza unor texte fundamentale, în clasă. Aplicații la situații concrete,	Lectura textelor de seminar este obligatorie pentru 50% din temele prezentate.
2.	Etica internațională și drept internațional (Nardin, 1992, pp. 19–30)		
3.	Principiul anarhiei (Waltz, 2001, pp. 159-186)		
4.	Principiul utilitarist (Walzer. 1977, pp. 87-91, 127-137).		
5.	Dreptul cosmopolit și pacea perpetuă (Habermas, 2000, pp. 191-216)		
6.	Războiul, pacea și statul (Rothbard, 2002, 12 p.)		
7.	Cosmopolitism și dreptate globală (Beitz, 2005, pp. 11-27)		

8.	Despre justa folosire a forței (Orend, 2000, pp. 523-547)
9.	Bazele morale ale intervenției umanitare (Nardin, 2009, pp. 85-101)
10.	Războiul just și uciderea inocenților (Kaufman, 2007, pp. 99-114)
11.	Responsabilitatea morală după conflict (Johnson, 2012, pp. 17-33)
12.	Moralitatea și politica externă (Kenan, 1985, pp. 205-218)
13.	Despre justificarea terorismului (Primoratz 2011, 20 p).
14.	Evaluare și discuții.

Bibliografie

Beitz, C. R. (2005). "Cosmopolitanism & Global Justice". In Brock, G. & Moellendorf, D. Eds., *Current Debates in Global Justice*, 11-27. Dordrecht: Springer.

Kant, Immanuel. 1999. „Spre pacea eternă”. În *Metafizica moravurilor*. Traducere de Rodica Croitoru. București: Editura Antaios.

Kissinger, Henry. 1994. *Diplomacy*. New York: Simon & Schuster. (Vezi ediția în limba română).

Habermas, J. (2000). Ideea lui Kant a păcii eterne - la o distanță istorică de 200 de ani. În Flonta, M. și Keul, H.-K. (eds.), *Filosofia practică a lui Kant*, 191-216. Iași: Polirom.

Kaufman F. (2007). Just War Theory and Killing the Innocent. In Brough M.W., Lango J.W. & van der Linden, H., *Rethinking the Just War Tradition*, 99-114. New York: State University of NY Press.

Kennan, G. F. (1985), Morality and Foreign Policy. *Foreign Affairs*, 64, pp. 205-18.

Johnson, J.T. (2012). Moral responsibility after conflict. In Patterson, E. ed., *Ethics Beyond War's End*, 17-33. Washington, DC: Georgetown University Press.

Nardin, T. (1992). International Ethics and International Law'. In *Review of International Studies*, 18, pp. 19–30.

Nardin, T. (2009). The Moral Basis of Humanitarian Intervention. In Rosenthal, J.H., Barry, C. eds., *Ethics & International Affairs: A Reader*, 85-101. Washington, D.C.: Georgetown University Press.

Nye, Joseph A. 2005. *Descifrarea conflictelor internaționale*. Filipeștii de Târg: Antet.

Orend, B. (2000). Michael Walzer on Resorting to Force. *Canadian Journal of Political Science / Revue canadienne de science politique*, 33(3): 523-547.

Primoratz, I. (2011). Terrorism. In Zalta, E.N. ed., *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2011 Edition). <http://plato.stanford.edu/archives/fall2011/entries/terrorism/>

Rothbard, Murray N. 2002. „Războiul, pacea și statul”. Traducere de Dan Cristian Comănescu. Institutul Ludwig von Mises Romania. <https://mises.ro/254/teoria-marxista-a-claselor-o-reconstrucie-austriaca>

Waltz, K. (2001). *Man, State and War*. New York: Columbia University Press.

Walzer, Michael. 1977. *Just & unjust wars*. New York: Basic Books.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul relațiilor publice

--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Volum optim de rezultate/unitate de timp (= productivitate). Acuratețe– răspunsurile să fie adecvate, tehnice, corecte și complete și complexe. Utilizarea vocabularului tehnic al disciplinei. Argumentarea răspunsurilor. Utilizarea referințelor bibliografice.	Evaluarea finală sa va face prin examen (eseu).	50%

	Retorică (stil persoanl, descoperire de locuri și argumente). Analiză completă, sinteză interesantă. Exprimarea unei valori personale.		
10.5 Seminar	Interes pentru disciplină. Participare la activități/ rezolvarea sarcinilor prescrise. Lectura textelor (obligatoriu 40%). Contributie la realizarea obiectivelor seminarului (muncă în folos colectiv). Participare la testul de seminar. Prezența la seminar nu aduce puncte. Ea se regăsește în calitatea artefactului.	Evaluare <i>continuă</i> (lectură, discuții, analiză, aplicații) și <i>pe parcurs</i> (lucrări de seminar)	50%
10.6 Standard minim de performanță 1) Cunoașterea elementelor simple în proporție de 50%. Recunoașterea conceptelor fundamentale și a pozițiilor teoretice (identificarea definițiilor; evitarea confuziilor (CURS). Lectura textelor de seminar (40 %) și formularea ideilor principale: minim 3 idei importante pentru fiecare subiect. (SEMINAR) 2) Utilizarea corectă a conceptului de cauză cu privire la o serie de fenomene: o singură dată (CURS) 3) Înțelegerea unei situații sau a unui text plecând de la un concept de scop: o singură dată (SEMINAR) 4) Înțelegerea unui argument (descifrarea unei structuri argumentative; atribuirea corectă a argumentului): o singură dată. 5) Disciplină intelectuală - respectarea formelor și procedurilor academice: neconținut (CURS și SEMINAR). 6) Scriere și exprimare corectă, în propoziții și fraze complete. Pentru o mai bună înțelegere a standardelor minime, a se nota aplicarea cumulativă a altor standarde, pentru evaluarea completă (până la maxim): 6) Analiza comparativă a unor concepte, ipoteze sau teorii din aceeași familie și folosirea lor în cadrul unei structuri coerente (construirea ansamblului original). 7) Urmărirea și descifrarea unei structuri argumentative prezente în corpusuri diferite (construirea de noi ansambluri). 8) Reconstruirea mentală a unui lanț de condiții și variația internă a condițiilor (gândire contrafactuală). 9) Înțelegerea unei situații plecând de la o valoare personală (gândire comprehensivă).			

Data completării

20.09.2024

Data avizării în departament

Titular de curs

Titular de seminar

Director de departament